

Kvinders Oplæring i Haandværk.

Opskrift til et Foredrag i Dansk Kvindesamfund

af *Jacob Marstrand.*

~~~~~

Det var kun modstræbende, at jeg gav Løfte om at tale i Dansk Kvindesamfund om Kvinders Oplæring i Haandværk. Emnet er saa mangfoldigt, og jeg stod ikke med en færdig Dom, som jeg kunde motivere. Jeg valgte derfor at fremsætte mine Tanker under Form af en Indledning til Diskussion; naar jeg har talt, kan ærede Tilhørere altsaa rette mine Vildfarelser.

Først maa jeg da tilstaa, at jeg aldrig har været nogen begejstret Tilhænger af Kvindesagsbevægelsen, saaledes som denne tog Fart herhjemme, efter at Dr. Brandes Oversættelse af Stuart Mills Bog „Om Kvindernes Underkuelse“ var udkommet. Men efter Strindbergs Børsærkergang mod hele Kvindekønnet, forekommer det mig, at der er kommet mere Ligevægt i Sindene. Den hele Kvindebevægelse har faaet en mere praktisk Retning. Forhandling er bleven mulig, og til Forhandling er jeg gerne med.

Man kunde rejse det Spørgsmaal, hvorvidt Kvindernes Indtrængen paa Mandens Arbejdsmarked har gavnet eller skadet i social Henseende, hvorvidt det har gavnet Hjemmet, at det mer og mer er bleven en Nødvendighed, at baade Mand og Hustru maa arbejde for Familiens Underhold. Man kunde nære Tvivl, om Kvindernes fysiske Kræfter ville strække til i en Konkurrencekamp med Mændene. Arbejderlovgivningen synes at gaa ud fra en saadan Opfattelse, naar den i Reglen behandler Kvinder som Mænd under 18 Aar. Man skimter en Fare for Slægtens Sundhed i Kvindernes Fabriksarbejde. Men jeg skal ikke fordybe mig i alle disse interessante Problemer, som Fremtiden faar at løse. Jeg henholder mig til den Kendsgerning, at i min Levetid har Kvindernes Overtal over Mændene i Danmark været i stadig Stigen, og at dette Forhold med Nødvendighed medfører Kvindernes øgede Krav paa Adgang til Erhverv, selv om der ikke var andre virkende Aarsager.

Efter Danmarks Statistik kom der i 1860 1,026 Kvinder paa 1,000 Mænd, i 1880 1,035 Kv. paa 1,000 M. og i 1890 1,051 Kv. paa 1,000 M. I nogle af de jyske Amter var der færre Kvinder end Mænd, men i København er Misforholdet ved Indvandring til Gengæld steget endnu stærkere